

Veemajanduse programmi abikõlblikkuse eritingimused

Käesolevaga kehtestab KIK vastavalt keskkonnaministri 31.01.2020 määruse nr 10 „Keskkonnaprogrammist toetuse andmise kord ja tingimused“ § 4 lõikele 2 ja § 33 järgmised abikõlblikkuse eritingimused.

Reoveekäitluse ja joogiveevarustuse ning väikeste reoveekogumisalade alamprogrammis ei ole abikõlblikud järgmised kulud:

1. Kinnistu (sealhulgas hoonesiseste) joogivee- ja kanalisatsioonisüsteemide ehitus, välja arvatud järgmistel erandjuhtudel:
  - 1.1 Kui ehitustööde käigus muutub vee- ettevõtja arendustegevuse tõttu liitumispunkti asukoht, siis on sellest tingitud kinnistustisest torustike ehitustööd abikõlblikud. Kinnistu sisest torustike ehitamise kulude abikõlblikkuse määramisel lähtutakse [KIKi kodulehel olevast juhendist](#) „Kas KIK toetab ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga (ÜVK) liitumiseks vajalike torustike ehitamise kulusid?“.
  - 1.2 Ühisveevärgi- ja/või -kanalisatsiooni torustiku rajamine ja/või rekonstrueerimine läbi kinnistu on tehniliselt ja majanduslikult parim lahendus kõrvalasuvale kinnistule liitumisvõimaluse tagamiseks;
  - 1.3 Rekonstrueeritakse kinnistu joogivee- ja kanalisatsioonisüsteeme avalikku teenust pakkuvale asutusele tingimusel, et ÜVVK teenust kasutab aastakeskmisena üle 50 inimese päevas.
  - 1.4 Rajatakse või rekonstrueeritakse sellise tööstus- ja tootmisettevõtete eelpuhasti, kes juhib oma reovee ühiskanalisatsiooni.
2. Tööstus-, tootmis-, kaubandus- ja teenindusettevõtete vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamine ja rekonstrueerimine, välja arvatud punktis 1 alapunktis 1.4 sätestatud eelpuhastid.
3. Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide ja veekogude hooldamiseks mõeldud eriotstarbeliste sõidukite soetamine.
4. Settetöötlussüsteemi rajamine ja rekonstrueerimine, välja arvatud tihendus- ja tahendussüsteemide soetamine ja paigaldamine.
5. Sademeveesüsteemide rekonstrueerimine eraldiseisva tegevusena.
6. Ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemide hooldustööde kulud – näiteks biotiikide või suubla puhastamine mudast kui töid ei teostata koos reoveepuhasti rekonstrueerimisega.
7. Veevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamine, kui rajatised teenindavad väljaspool reoveekogumisala asuvaid kinnistuid, v.a punktis 1 nimetatud juhtudel ning juhul, kui rajatakse veevarustussüsteeme piirkonnas, kus puuduvad alternatiivsed lahendused elanike terviseohutus- ja kvaliteedinõuetele vastava joogiveega varustamiseks (näiteks endistel kaevandusaladel või nitraaditundlikul alal).

8. Joogivee ja reoveekäitluse projektidega seotud kulud, kui taotlus hõlmab mitut asulat või reoveekogumisala. Taotluse saab esitada vaid ühe asula või reoveekogumisala lõikes. Nõue ei kehti järgmistel juhtudel:
  - Joogiveetöötlusseadmete ja -hoonete rekonstrueerimise projektide korral, kui taotluses on asulate kaupa selgelt välja toodud ja eristatavad taustaandmed (liitunute arv, veeanalüüsid jne), tööde mahud ning kulud;
  - Erinevate asulate või reoveekogumisalade ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni ühendamise korral, kui taotluses on asulate kaupa selgelt välja toodud ja eristatavad taustaandmed (liitunute arv, veeanalüüsid jne), tööde mahud ning kulud. Sellisel juhul on taotluses lubatud kavandada lisaks ühendustorustikele ka asulate ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni torustike rajamist või rekonstrueerimist.
9. Puurkaev-pumplate ja reoveepuhastite tehnohoonete rekonstrueerimis- või remonttööd v.a juhul kui töid teostatakse üheaegselt joogiveetöötlus- või reoveepuhastusseadmete paigaldustöödega ning juhul kui rekonstrueerimis- või remonttööd on keskkonnakaitse seisukohast vajalikud (nt puurkaev-pumpla põranda tõstmine, kui sinna sattuv pinnasevesi ohustab puurkaevu veekvaliteeti).
10. Joogiveetöötlusseadmete paigaldamine või väljavahetamine olukorras, kus veevõrku juhitud vesi vastab kvaliteedinõuetele ja ei ole tõendatud, et olemasolevad joogivee töötlusseadmed on amortiseerunud.
11. Teekatete taastamine on abikõlblik ainult mahus, mis on vajalik majandus- ja taristuministri 03.08.2015 määruses nr 101 „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“ sätestatud nõuete täitmiseks.
12. Uutele kinnistutele ühisveevärgi- ja -kanalisatsioonisüsteemiga liitumise võimaluse loomine, kui abikõlblike kulude suurus ühe liitumisvõimaluse saava elaniku kohta on suurem kui 6000 eurot (käibemaksuta). Rahaline piirang ei kehti, kui rajatakse veevarustussüsteeme piirkonnas, kus puuduvad alternatiivsed lahendused elanike terviseohutus- ja kvaliteedinõuetele vastava joogiveega varustamiseks (näiteks endistel kaevandusaladel või nitraaditundlikul alal).
13. Tuletõrje veevarustus iseseisva süsteemina (näiteks tuletõrjevee tiigid, tuletõrjevee eraldiseisvad mahutid, eraldiseisev tuletõrjevee torustik sh kuivtorud ja hüdrandid).
14. Ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamine, kui need teenindavad eraldiseisvaid hoonestamata kinnistuid.
15. Generaatorite soetamine, sh hädaolukorra seadusest ja elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsist tulenevate tagavaraseadmete soetamine.
16. Majandus- ja finantsanalüüsi koostamine.

Veemajanduse programmi jääkreostuse alamprogrammis ei ole kulud abikõlblikud järgmistel juhtudel:

1. Kulud pole seotud jääkreostuse likvideerimise ja ohutustamisega endistel sõjaväe- ja tööstusaladel. Jääkreostus on enne 07.06.1998 tekkinud pinnase ja/või põhjavee reostus või keskkonda jäetud kasutuseta ohtlike ainete kogum, mis ohustab ümbruskonna elanike tervist ja/või keskkonda. Reostusena käsitletakse olukorda, kus ohtlike ainete sisaldus pinnases ja/või põhjavees ületab alale kohaldatavaid piirarve. Kahtluste korral selgitab objekti ohutustamise vajalikkuse ja kohustuse Keskkonnaamet.
2. Reostuse likvideerimistöid teostatakse suuremas ulatuses kui keskkonnakaitseliselt vajalik. Näiteks ei ole abikõlblik tööstusmaa puhastamine elumaa piirarvule vastavaks. Abikõlblik on kinnistu(te) puhastamine vastavalt kinnistu kehtivale sihtotstarbele ja lähtudes keskkonnaministri 28.06.2019 määrusega nr 26 „Ohtlike ainete sisalduse piirväärtused pinnases“ kehtestatud piirarvudest elumaale ja tööstusmaale.

Veemajanduse programmi mitteehtuslike tööde alamprogrammis ei ole abikõlblikud järgmised kulud:

1. Uuringud mis ei ole kavandatud kehtivate veemajanduskavade meetmeprogrammis ([Veemajanduskavad 2022-2027](#)), v.a. uuringud ja arendustööd millel on riiklik tähtsus panustamisel veemajanduskavade eesmärkide täitmisel.
2. Ehtuslike tööde teostamine.
3. Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide projekteerimistööd.
4. Järve (seisuveekogu) seisundi uuringuid (sh tervendamismeetmete väljatöötamine), kui veekogum on heas või väga heas seisundis.
5. Uuringu teostamine veekogul, millele puudub avalik juurdepääs (näiteks eraisikute valduses olevad järved).
6. Paisjärvede seisundi uurimine. Paisjärv on veekogumi osa, mistõttu toetatakse ainult paisjärve mõju uurimist veekogumile vastavalt KIKi kodulehel avaldatud dokumendile „Juhend paisjärve tõttu veekeskkonnale avalduva koormuse uurimiseks“ punktis 1 nimetatud tingimustel.
7. Paisjärvede mõju uurimine veekogumile kui uuringu tegemine ei ole KIKi kodulehel avaldatud dokumendist „Juhend paisjärve tõttu veekeskkonnale avalduva koormuse uurimiseks“ lähtuvalt abikõlblik.

Veemajanduse programmi siseveekogude ja rannikuvee tervendamise ja korrashoiu alamprogrammis ei ole abikõlblikud järgmised kulud:

1. Projektis planeeritud tegevustel puudub otsene positiivne mõju veekogumi seisundi parandamisele või säilitamisele.
2. Veekogu tervendamiseks planeeritud tegevused toimuvad veekogumil, mis on kehtiva veemajanduskava kohaselt heas või väga heas seisundis. Tingimust ei rakendata kui taotluses planeeritud tegevused on otseselt vajalikud veekogumi seisundi parandamiseks või säilitamiseks.

Erandite rakendamise vajalikkust tuleb tõendada riikliku keskkonnaseire andmete või keskkonnaministri 01.09.2019 määrus nr 35 „Vesikonna veeseireprogrammi sisu, veeseireprogrammi koostamise põhimõtted, meetodid ja metoodika ning rakendamise nõuded“ nõudeid järgides koostatud uuringuga.

3. Veekogu tervendamiseks planeeritud tegevused toimuvad veekogul, mis ei ole määratud veekogumiks. Tingimust ei rakendata, kui taotluses planeeritud tegevused on otseselt vajalikud veemajanduskavas nimetatud veekogumi seisundi parandamiseks või säilitamiseks. Erandi rakendamise vajalikkust tuleb tõendada usaldusväärse(te) uuringu(te)ga.
4. Paisjärvedega seotud tegevused (v.a. paisude likvideerimisel, kalapääsude rekonstrueerimisel või rajamisel) ei ole abikõlblikud järgmistel juhtudel:
  - a) Taotlusele ei ole lisatud KIKi kodulehel avaldatud dokumendile („Juhend paisjärve tõttu veekeskkonnale avalduva koormuse uurimiseks“) vastavat uuringut, mis tõendab kavandatud tegevuste vajalikkust.
  - b) Veekogu paisutamiseks puudub vee erikasutuse keskkonnaluba. Tingimust ei rakendata, kui loa omamine ei ole veeseadusest tulenevalt vajalik või kui projekti tulemusena paisutus likvideeritakse.
  - c) Paisjärvedest ja järvedest setete eemaldamist ei taotleta mahus, mis on vajalik veekogumi hea seisundi saavutamiseks või säilitamiseks.